

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

FACULTAT DE CIÈNCIES
ECONÒMIQUES I EMPRESARIALS

Llicenciatura en Administració i Direcció
d'Empreses
Pla d'estudis de 1992

16012229
Economia Catalana
(4,5 crèdits)

Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses
Pla estudis 1992
Codi Assignatura: 16012229
Nom Assignatura: Economia Catalana
Crèdits: 4.5

Objectius de l'assignatura i criteris d'avaluació

OBJECTIUS.

Aquesta matèria pretén aprofundir en el coneixement de l'economia catalana, fent especial ressò en les característiques de les unitats productives i les condicions de competència vigents en els mercats. Es destaca la funció del territori en la localització i eficiència de les empreses, i s'aborden les pautes de localització de l'activitat econòmica. Així mateix també s'ocupa de l'evolució de l'economia catalana i la seva situació dins de la Unió Europea i, finalment, de les actuacions de política econòmica en el marc territorial de Catalunya. L'enfoc analític pretén inserir l'evolució de Catalunya dins d'un marc més ampli que afecta a la localització empresarial, el paper de les ciutats, els fluxes internacionals de béns, factors i coneixements, etc. En definitiva un canvi global que condiciona l'entorn local on operen les empreses, viuen els ciutadans i es modernitzen les regions.

AVALUACIÓ.

Per superar la present matèria l'alumne ha de realitzar satisfactòriament les proves escrites i/o els treballs duts a terme durant el curs. La qualificació final de la matèria ponderarà les diverses proves - exàmens, treballs, etc.- efectuades al llarg del curs. Per aprovar la matèria cal superar totes les proves i els treballs programats.

I . DESEQUILIBRIS TERRITORIALS I INTEGRACIÓ ECONÒMICA

Tema 1 . L' ESPAI : LA DARRERA FRONTERA?

- 1.1 Economia i territori.
- 1.2 La teoria geogràfica clàssica de la localització de les empreses.
- 1.3 Factors de localització de les activitats productives.
- 1.4 Economies estàtiques i economies dinàmiques de la localització empresarial.
- 1.5 El Pla Territorial de Catalunya.

Tema 2 . EL PAPER DE LES CIUTATS A L'ECONOMIA

- 2.1 Concepte de ciutat i d'àrea urbana.
- 2.2 Tipologia de ciutats.
- 2.3 El naixement de les ciutats i l'evolució de les àrees urbanes.
- 2.4 Les principals àrees urbanes a l'economia mundial.
- 2.5 La distribució urbana a Catalunya.

Tema 3 . CREIXEMENT ECONÒMIC I DESEQUILIBRIS TERRITORIALS.

- 3.1 El creixement econòmic.
- 3.2 Els factors neoclàssics del creixement econòmic.
- 3.3 L'economia de les idees: el creixement endogen.
- 3.4 La hipòtesi de la convergència econòmica.
- 3.5 Per que persisteixen les desigualtats entre països?

Tema 4 . DESIGUALTATS REGIONALS: FONTS I EVOLUCIÓ.

- 4.1 El creixement regional a la Unió Europea.
- 4.2 Creixement i convergència a les regions espanyoles.
- 4.3 Economies externes i creixement regional a les CCAA espanyoles.
- 4.4 Els desequilibris territorials a Catalunya.
- 4.5 Evolució de la renda per càpita comarcal a Catalunya.
- 4.6 La política regional de la UE: la incidència dels fonts estructurals a Catalunya

Tema 5 . L' ECONOMIA CATALANA EN EL MARC DE LA UNIÓ EUROPEA.

- 5.1 L'evolució històrica de l'economia catalana.

- 5.2 Evolució de les variables bàsiques: població, producció, renda per càpita.
- 5.3 L'especialització de l'economia catalana: evolució de l'estructura productiva.
- 5.4 L'economia catalana en el context espanyol.
- 5.5 L'economia catalana en el context de la Unió Europea.
- 5.6 Reflexions sobre el futur econòmic de Catalunya.

Tema 6 . DE L' ECONOMIA GLOBAL A L' ÀMBIT LOCAL: LES COMARQUES DE TARRAGONA.

- 6.1 Localització industrial i especialització comarcal.
- 6.2 Evolució de les principals variables: producció, població i renda per càpita.
- 6.3 Característiques del model industrial.
- 6.4 La inversió industrial a les comarques tarragonines.
- 6.5 El Camp de Tarragona com a regió econòmica.
- 6.6 Estratègies empresarials a les comarques de Tarragona.

II. EMPRESARIS I EMPRESES.

Tema 7 . LA FIGURA DE L'EMPRESARI COM A CONTINGUT DE LA BLACK BOX.

- 7.1 Els economistes clàssics: el capitalista com a empresari.
- 7.2 La teoria neoclàssica: el factor organitzatiu.
- 7.3 L'empresari innovador: Schumpeter.
- 7.4 L'empresari que assumeix riscos: Knight.
- 7.5 La tecnoestructura: Galbraith.
- 7.6 La teoria de l'empresari: psicòlegs i sociòlegs.

Tema 8 . EMPRESES I MERCATS.

- 8.1** La teoria neoclàssica de l'empresa: la funció de producció.
- 8.2** L'empresa com a institució alternativa al mercat.
- 8.3** El comportament de les empreses als mercats.
- 8.4** Estructura de mercat, conducta empresarial i resultats.

Tema 9 . BARRERES A L' ENTRADA EN ELS MERCATS I DEMOGRAFIA EMPRESARIAL.

- 9.1** Barreres tècniques a l'entrada d'empreses.
- 9.2** Comportaments estratègics que creen barreres a l'entrada.
- 9.3** Entrada i sortida d'empreses en mercats competitius.
- 9.4** La demografia empresarial.
- 9.5** Models explicatius de la creació d'empreses.
- 9.6** Taxes d'entrada i de sortida d'empreses a les manufactures catalanes.
- 9.7** Factors geogràfics que afavoreixen la creació d'empreses.

Tema 10 . LA INNOVACIÓ TECNOLÒGICA.

- 10.1** Invenció, Innovació i difusió
- 10.2** Estructura de mercat i incentius a la innovació
- 10.3** La política catalana de foment a la innovació.
- 10.4** L'entorn tecnològic internacional.
- 10.5** La balança tecnològica de Catalunya.

Bibliografia Bàsica

- **VVAA: Creixement i Organització Industrial als eixos de l'economia espanyola: l'Arc de la Mediterrània i el Corredor de l'Ebre, Universitat Rovira i Virgili-APT, Tarragona, Setembre, 1999.**
- **VVAA: Capitalización y crecimiento de la economía catalana, 1955-1995, Fundación Banco Bilbao-Vizcaya, Bilbao, 1997.**
- **Departament d'Economia i Finances: L'economia catalana davant del canvi de segle, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1994.**
- **Departament d'Economia i Finances: La balança de pagaments de Catalunya. Una aproximació als fluxos econòmics amb la resta d'Espanya i l'estranger (1993-1994), Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1997.**
- **Parellada, M. (dir.): Estructura económica de Cataluña, Editorial Espasa-Calpe, Madrid, 1990.**

Bibliografia Complementària

- **Bricall, J.M. y Petitbó, A.: Industrialització a Catalunya: 1960-1977, Caixa de Pensions, Barcelona, 1982.**
- **Cambres Oficials de Comerç, Indústria i Navegació de Catalunya: Memòria Econòmica de Catalunya, Barcelona, diversos anys.**
- **Cambres Oficials de Comerç, Indústria i Navegació de Catalunya: Taula Input-Output 1987. Comptes regionals de l'economia catalana, COCINB i DCC i T, Barcelona, 1992.**
- **Cuadrado, J.R. (dir.): Convergencia regional en España: Hechos, tendencias y perspectivas, Fundación Argentaria, 1998, Madrid.**
- **Escorsa, P. i Valls, J.: Tecnología e innovación en la empresa. Dirección y gestión, Barcelona, Publicacions de la Universitat Politècnica de Catalunya, 1997.**
- **Espina, A.: Hacia una estrategia española de competitividad, Fundación Argentaria, 1995, Madrid.**
- **Fundació Empresa i Ciència: Competir en Europa, Editorial Ariel, Barcelona, 1996.**
- **Gaffard, J. y Quére, M.: "Innovación, modelos de crecimiento y desarrollo local", Información Comercial Española, núm. 754, 1996, pp. 25-38.**
- **Genescà, E. y altres: Estudi Econòmic-Financer de l'empresa catalana, Direcció General de Programació Econòmica, Barcelona, diversos anys.**
- **Gual, J., Solà, J. i Fluvià, M.: La indústria catalana en els anys 90, Editorial Ariel, Barcelona, 1991.**
- **Krugman, P.: The Self-Organizing Economy, MIT press, 1996, (versió castellana: La organización espontánea de la economía, Antoni Bosch Editor, 1997).**
- **Monitor Company: Els aventatges competitiu de Catalunya, Departament d'Economia i Finances, Barcelona, 1993.**
- **Margalef, J., Segarra, A. (dirs.): El dinamisme d'un territori: les comarques de Tarragona, Diputació de Tarragona, Tarragona, 1997.**
- **Pérez, F., Goerlich, F.J. y Mas, M. (1996): Capitalización y crecimiento en España y sus regiones 1955-1995, Fundación BBV, Bilbao.**
- **Porter, M. (1991): La ventaja competitiva de las naciones, Plaza y Janés Editores, Madrid.**
- **Puig, P., dir. (1996): La competitivitat de l'empresa industrial a Catalunya, Fundació Empresarial Catalana, Barcelona.**

- Reich, R.: El trabajo de las naciones, Editorial Vergara, 1994, Madrid.
- Sanchez, J.A.: "El déficit tecnológico español", en Problemas económicos españoles en la década de los 90, Galaxia Gutemberg, 1995, Madrid.
- Segarra, A. i Oliva, M. (1996): Industria i estratègies empresarials al Camp de Tarragona, Universitat Rovira i Virgili, Tarragona.
- Trias Fargas, R.: Introducción a la economía catalana, Alianza Editorial, Madrid, 1974.
- Vazquez, A. y Garofoli, G.: Desarrollo Económico Local en Europa, Economistas Libros, 1995, Madrid.
- Vives,X. i altres: Crecimiento y convergencia regional en España y Europa, Institut d'Anàlisi Econòmica, Barcelona, 1994.
- Lectures:
- Jacobs, J.: Cities and the wealth of nations, Random House, 1984, (versió castellana: Las ciudades y la riqueza de las naciones, Editorial Ariel, 1986).
- Krugman, P.: Geography and Trade, MIT press, 1991, (versió castellana: Geografía y comercio, Antoni Bosch Editor, 1992).
